Ovaj je dokument samo dokumentacijska pomoć za čiji sadržaj institucije ne preuzimaju odgovornost.

►**B**

PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) br. 1035/2011

od 17. listopada 2011.

o utvrđivanju zajedničkih zahtjeva za pružanje usluga u zračnoj plovidbi i izmjeni uredaba (EZ) br. 482/2008 i (EU) br. 691/2010

(Tekst značajan za EGP)

(SL L 271, 18.10.2011., str. 23)

Promijenio:

		Službeni list		
		br.	stranica	datum
►**M1**	Provedbena uredba Komisije (EU) br. 923/2012 od 26. rujna 2012.	L 281	1	13.10.2012
►**M2**	Provedbena uredba Komisije (EU) br. 448/2014 od 2. svibnja 2014.	L 132	53	3.5.2014

▼B

PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) br. 1035/2011

od 17. listopada 2011.

o utvrđivanju zajedničkih zahtjeva za pružanje usluga u zračnoj plovidbi i izmjeni uredaba (EZ) br. 482/2008 i (EU) br. 691/2010

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 550/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2004. o pružanju usluga u zračnoj plovidbi u jedinstvenom europskom nebu (Uredba o pružanju usluga) ([1]), a posebno njezine članke 4., 6. i 7.,

uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 216/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. veljače 2008. o zajedničkim pravilima u području civilnog zrakoplovstva i osnivanju Europske agencije za sigurnost zračnog prometa i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 91/670/EEZ, Uredbe (EZ) br. 1592/2002 i Direktive 2004/36/EZ ([2]), a posebno njezin članak 8.b stavak 6.,

budući da:

(1) U skladu s Uredbom (EZ) br. 216/2008 Komisija, uz pomoć Europske agencije za sigurnost zračnog prometa, mora donijeti provedbena pravila za pružanje usluga upravljanja zračnim prometom i usluga u zračnoj plovidbi (ATM/ANS) u cijeloj Uniji. Člankom 8.b stavkom 6. te Uredbe zahtijeva se da se ta provedbena pravila temelje na Uredbama donesenim u skladu s člankom 5. stavkom 3. Uredbe (EZ) br. 549/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2004. o utvrđivanju okvira za stvaranje jedinstvenog europskog neba (okvirna Uredba) ([3]).

(2) Pružanje usluga u zračnoj plovidbi unutar Unije moraju certificirati države članice ili Agencija. Pružateljima usluga u zračnoj plovidbi koji ispunjavaju zajedničke zahtjeve izdaje se svjedodžba u skladu s člankom 7. Uredbe (EZ) br. 550/2004 i člankom 8.b stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 216/2008.

(3) Primjena zajedničkih zahtjeva utvrđenih u skladu s člankom 6. Uredbe (EZ) br. 550/2004 i člankom 8.b Uredbe (EZ) br. 216/2008. ne smije dovesti u pitanje suverenitet država članica nad njihovim zračnim prostorom i zahtjeve država članica koji se odnose na javni red, javnu sigurnost i područje obrane, kako je navedeno u članku 13. Uredbe (EZ) br. 549/2004. Zajednički zahtjevi ne smiju uključivati vojne operacije i osposobljavanje, kako je predviđeno u članku 1. stavku 2. Uredbe (EZ) br. 549/2004 i članku 1. stavku 2. Uredbe (EZ) br. 216/2008.

([1]) SL L 96, 31.3.2004., str. 10.
([2]) SL L 79, 19.3.2008., str. 1.
([3]) SL L 96, 31.3.2004., str. 1.

▼B

(4) Pri utvrđivanju zajedničkih zahtjeva za pružanje usluga u zračnoj plovidbi potrebno je uzeti u obzir pravni status pružatelja usluga u zračnoj plovidbi u državama članicama. Nadalje, kad određena organizacija obavlja djelatnosti koje nisu pružanje usluga u zračnoj plovidbi, zajedničke zahtjeve ne treba primjenjivati na te druge djelatnosti ili na sredstva dodijeljena djelatnostima koje nisu pružanje usluga u zračnoj plovidbi, ako nije predviđeno drukčije.

(5) Primjena zajedničkih zahtjeva na pružatelje usluga u zračnoj plovidbi mora biti razmjerna rizicima povezanim sa specifičnim obilježjima svake djelatnosti, kao što su broj i/ili priroda i karakteristike obrađenih kretanja. U slučaju da određeni pružatelji usluga u zračnoj plovidbi odluče ne koristiti pravo pružanja prekograničnih usluga unutar jedinstvenog europskog neba, nadležno tijelo treba ovlastiti da tim pružateljima usluga dopusti razmjerno ispunjavanje određenih općih zahtjeva za pružanje usluga u zračnoj plovidbi i određenih posebnih zahtjeva za pružanje operativnih usluga u zračnom prometu. Stoga, ograničenja vezana uz svjedodžbu moraju odražavati prirodu i opseg odstupanja.

(6) Kako bi se osiguralo pravilno funkcioniranje programa certificiranja, države članice moraju u okviru svojih godišnjih izvješća dostaviti Komisiji i Agenciji sve relevantne informacije o odstupanjima koje je odobrilo njihovo nadležno tijelo.

(7) Različite vrste usluga u zračnoj plovidbi ne podliježu nužno istim zahtjevima. Stoga zajedničke zahtjeve treba prilagoditi posebnim karakteristikama svake pojedine vrste usluga.

(8) Teret dokazivanja udovoljavanja primjenjivim zajedničkim zahtjevima trebao bi biti na pružateljima usluga u zračnoj plovidbi, za vrijeme trajanja valjanosti svjedodžbe i za sve usluge koje su njom obuhvaćene.

(9) Kako bi se osigurala učinkovita primjena zajedničkih zahtjeva, treba uspostaviti sustav redovitog nadzora i provjere udovoljavanja ovim zajedničkim zahtjevima i ograničenjima navedenim u svjedodžbi. Nadležno tijelo bi prije izdavanja svjedodžbe moralo provjeriti prikladnost pružatelja usluga, a jednom godišnje treba procijeniti da li pružatelji usluga u zračnoj plovidbi, kojima je izdalo svjedodžbu, nastavljaju udovoljavati tim zahtjevima. Stoga bi ono, na temelju procjene rizika, trebalo uspostaviti i godišnje ažurirati okvirni program inspekcijskih pregleda koji obuhvaća sve pružatelje usluga kojima je izdalo svjedodžbu. Taj program bi trebao omogućiti inspekcijski pregled svih relevantnih dijelova pružatelja usluga u zračnoj plovidbi unutar razumnog vremenskog okvira. Prilikom ocjenjivanja udovoljavaju li imenovani pružatelji operativnih usluga u zračnom prometu i pružatelji meteoroloških usluga zajedničkim zahtjevima, nadležno tijelo bi moralo biti ovlašteno za provjeru relevantnih zahtjeva koji proizlaze iz međunarodnih obveza predmetne države članice.

▼B

(10) Stručni nadzor nacionalnih nadzornih tijela mogao bi doprinijeti ostvarivanju zajedničkog pristupa nadzoru nad pružateljima usluga u zračnoj plovidbi u cijeloj Uniji. Komisija, u suradnji s državama članicama i Agencijom, može organizirati ove stručne nadzore, koji bi trebali biti usklađeni s aktivnostima koje se poduzimaju u okviru članaka 24. i 54. Uredbe (EZ) br. 216/2008 i bilo kojih drugih međunarodnih programa praćenja i nadzora. Time bi se izbjeglo udvostručavanje poslova. Kako bi se tijekom stručne revizije omogućila razmjena iskustava i najbolje prakse, bilo bi poželjno da sudjeluju stručnjaci iz nadležnog tijela.

(11) Eurocontrol je uspostavio regulatorne zahtjeve sigurnosti (ESARR) koji su od najveće važnosti za sigurno pružanje operativnih usluga u zračnom prometu. U skladu s Uredbom (EZ) br. 550/2004, Komisija bi trebala utvrditi i usvojiti relevantne odredbe ESARR-a u uredbama Unije. ESARR-i uvršteni u Uredbu Komisije (EZ) br. 2096/2005 od 20. prosinca 2005. o utvrđivanju zajedničkih zahtjeva za pružanje usluga u zračnoj plovidbi ([1]) čine osnovu ovih provedbenih pravila.

(12) Kod donošenja Uredbe (EZ) br. 2096/2005, Komisija je zaključila da nije primjereno ponavljati odredbe ESARR-a 2 o izvješćivanju i procjeni događaja povezanih sa sigurnošću u ATM-u, koje se obuhvaćene Uredbom (EU) br. 996/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. listopada 2010. o istragama i sprečavanju nesreća i nezgoda u civilnom zrakoplovstvu i stavljanju izvan snage Direktive 94/56/EZ ([2]) i Direktivom 2003/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2003. o izvješćivanju o događajima povezanima sa sigurnošću u civilnom zrakoplovstvu ([3]). Međutim, potrebno je donijeti nove odredbe o događajima povezanim sa sigurnošću kako bi se od nadležnog tijela, kako je definirano u ovoj Uredbi, zahtijevalo da provjeri poštuju li pružatelji operativnih usluga u zračnom prometu, kao i pružatelji usluga komunikacije, navigacije ili nadzora, dogovore potrebne za izvješćivanje o takvim događajima i za njihovo procjenjivanje.

(13) Posebno treba uvažiti, prvo, da je upravljanje sigurnošću ona funkcija u okviru usluga u zračnoj plovidbi koja osigurava utvrđivanje, procjenjivanje i zadovoljavajuće ublažavanje svih sigurnosnih rizika, i drugo, da formalan i sustavan pristup sustavima za upravljanje sigurnošću i sustavima za upravljanje, u smislu postizanja cjelovitog sustavnog pristupa, maksimizira koristi u području sigurnosti na vidljiv i sljediv način. Agencija mora dodatno ocijeniti zahtjeve sigurnosti iz ove Uredbe i uključiti ih u zajedničku regulatornu strukturu za sigurnost civilnog zrakoplovstva.

(14) Dok Agencija ne izradi provedbene mjere za prijenos relevantnih standarda Međunarodne organizacije za civilno zrakoplovstvo (ICAO) u Unijine provedbene mjere, prihvatljive načine udovoljavanja, specifikacije certificiranja i smjernice, pružatelji usluga u zračnoj plovidbi morali bi djelovati u skladu s odgovarajućim

([1]) SL L 335, 21.12.2005., str. 13.
([2]) SL L 295, 12.11.2010., str. 35.
([3]) SL L 167, 4.7.2003., str. 23.

▼B

standardima ICAO-a. Radi omogućavanja prekograničnog pružanja usluga u zračnoj plovidbi, i do završetka poslova Agencije na izradi relevantnih mjera za prijenos standarda ICAO-a, države članice, Komisija i Agencija trebale bi, u uskoj suradnji s Eurocontrolom kada je to primjereno, raditi na smanjenju razlika prijavljenih od strane država članica u primjeni standarda ICAO-a u području usluga u zračnoj plovidbi, kako bi se između država članica postigao zajednički skup standarda unutar jedinstvenog europskog neba.

(15) Različita nacionalna rješenja u odnosu na odgovornost ne bi smjela onemogućavati pružatelje usluga u zračnoj plovidbi u sklapanju sporazuma o prekograničnom pružanju usluga, nakon što pružatelji usluga u zračnoj plovidbi uspostave rješenja za pokrivanje gubitaka radi šteta koje proizlaze iz odgovornosti u skladu s primjenjivim pravom. Primijenjena metoda mora biti u skladu sa zahtjevima nacionalnog prava. Države članice koje dopuštaju pružanje usluga u zračnoj plovidbi u cijelom zračnom prostoru koji je pod njihovom nadležnošću ili u dijelu tog prostora bez certificiranja u skladu s Uredbom (EZ) br. 550/2004, moraju osigurati pokriće za odgovornosti tih pružatelja usluga u zračnoj plovidbi.

(16) Agencija bi trebala dodatno procijeniti odredbe iz ove Uredbe, posebno one koje se odnose na procjenu sigurnosti promjena u pružanju usluga u zračnoj plovidbi od strane certificirane organizacije i inženjerskog i tehničkog osoblja, te izdati mišljenje o njihovoj prilagodbi cjelovitom sustavnom pristupu, uzimajući u obzir uključivanje tih odredaba u buduću zajedničku regulatornu strukturu za sigurnost civilnog zrakoplovstva, kao i iskustva interesnih skupina i nadležnih tijela u području nadzora sigurnosti.

(17) Uredbom (EZ) br. 551/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2004. o organizaciji i korištenju zračnog prostora u jedinstvenom europskom nebu („Uredba o zračnom prostoru”) ([1]) zahtijeva se uspostavljanje posebnih funkcija koje se nazivaju mrežnim funkcijama, kako bi se omogućila optimalna upotreba zračnog prostora i ograničenih resursa, omogućavajući istodobno korisnicima maksimalan pristup zračnom prostoru i upotrebu preferiranih putanja. Kao što je predviđeno Uredbom (EZ) br. 551/2004, Uredbom Komisije (EU) 677/2011 od 7. srpnja 2011. o utvrđivanju detaljnih pravila za provedbu mrežnih funkcija za upravljanje zračnim prometom (ATM) i izmjeni Uredbe (EU) br. 691/2010 ([2]) utvrđuju se prava, obveze i odgovornosti subjekata uključenih u izvođenje tih funkcija.

(18) Radi sigurnog izvođenja određenih mrežnih funkcija, subjekt koji u njima sudjeluje podliježe određenim zahtjevima. Cilj tih zahtjeva je osiguravanje da subjekt ili organizacija djeluje na siguran način, a oni su utvrđeni u Prilogu VI. Uredbi (EU) br.

([1]) SL L 96, 31.3.2004., str. 20.
([2]) SL L 185, 15.7.2011., str. 1.

▼B

677/2011. To su zahtjevi u vezi sa sigurnošću za organizaciju, koji su vrlo slični općenitim zahtjevima za pružanje usluga u zračnoj plovidbi koji su utvrđeni u Prilogu I. ovoj Uredbi, ali su prilagođeni odgovornostima mrežnih funkcija u vezi sa sigurnošću.

(19) Stoga se Uredba (EZ) br. 2096/2005 stavlja izvan snage.

(20) Uredbu Komisije (EZ) br. 482/2008 od 30. svibnja 2008. o uspostavi sustava za osiguranje sigurnosti softvera, koji moraju uvesti pružatelji usluga u zračnoj plovidbi i o izmjeni Priloga II. Uredbi (EZ) br. 2096/2005 ([1]) i Uredbu Komisije (EU) br. 691/2010 od 29. srpnja 2010. o utvrđivanju plana performansi za usluge u zračnoj plovidbi i mrežnih funkcija i izmjeni Uredbe (EZ) br. 2096/2005 o utvrđivanju zajedničkih zahtjeva za pružanje usluga u zračnoj plovidbi ([2]) treba izmijeniti kako bi se prilagodile ovoj Uredbi.

(21) Mjere predviđene ovom Uredbom u skladu su s mišljenjem Odbora za jedinstveno nebo osnovanim člankom 5. Uredbe (EZ) br. 549/2004,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Predmet i područje primjene

Ovom se Uredbom utvrđuju zajednički zahtjevi za pružanje usluga u zračnoj plovidbi.

Međutim, osim ako se u prilozima I. ili II. ne odredi drukčije, ti se zajednički zahtjevi ne primjenjuju na:

(a) aktivnosti pružatelja usluga u zračnoj plovidbi koje nisu pružanje usluga u zračnoj plovidbi;

(b) resurse dodijeljene za aktivnosti izvan okvira pružanja usluga u zračnoj plovidbi.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se definicije iz članka 2. Uredbe (EZ) br. 549/2004 i članka 3. Uredbe (EZ) br. 216/2008. Međutim, ne primjenjuje se definicija „svjedodžba” iz članka 2. stavka 15. Uredbe (EZ) br. 549/2004.

([1]) SL L 141, 31.5.2008., str. 5.
([2]) SL L 201, 3.8.2010., str. 1.

▼B

Primjenjuju se također sljedeće definicije:

1. „radovi iz zraka” znači operacija zrakoplova u kojoj se zrakoplov koristi za specijalizirane usluge, kao što su poljoprivreda, građevinarstvo, snimanje iz zraka, geodetska izmjera, promatranje i patroliranje, potraga i spašavanje ili oglašavanje u zraku;

2. „komercijalni zračni prijevoz” znači bilo koja operacija zrakoplova koja uključuje prijevoz putnika, tereta ili pošte za naplatu ili drugu vrstu naknade;

3. „funkcionalni sustav” znači kombinacija sustava, postupaka i ljudskih resursa organiziranih za obavljanje neke funkcije u okviru ATM-a;

4. „opće zrakoplovstvo” znači bilo koja operacija civilnog zrakoplova osim radova iz zraka ili komercijalnog zračnog prijevoza;

5. „nacionalno nadzorno tijelo” znači tijelo ili tijela koja su imenovale ili uspostavile države članice kao svoje nacionalno nadzorno tijelo u skladu s člankom 4. stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 549/2004;

6. „opasnost” znači bilo koje stanje, događaj ili okolnost koji bi mogli dovesti do nesreće;

7. „organizacija” znači subjekt koji pruža usluge u zračnoj plovidbi;

8. „operativna organizacija” znači organizacija odgovorna za pružanje inženjerskih i tehničkih usluga, za podršku operativnih usluga u zračnom prometu te usluga komunikacije, navigacije ili nadzora;

9. „rizik” znači kombinacija sveukupne vjerojatnosti ili učestalosti pojavljivanja štetnog učinka izazvanog opasnošću i ozbiljnosti tog učinka;

10. „osiguravanje sigurnosti” znači sve planirane i sustavne radnje potrebne za osiguravanje odgovarajućeg povjerenja da proizvod, usluga, organizacija ili funkcionalni sustav postižu prihvatljivu ili zadovoljavajuću sigurnost;

11. „cilj sigurnosti” znači kvalitativna ili kvantitativna izjava kojom se određuje maksimalna učestalost ili vjerojatnost pojave opasnosti;

12. „zahtjev u vezi sa sigurnošću” znači sredstva za ublažavanje rizika, određena na temelju strategije ublažavanja rizika kojom se ostvaruje određeni cilj sigurnosti, uključujući organizacijske, operativne, proceduralne i funkcionalne zahtjeve, kao i zahtjeve za učinkovitost i interoperabilnost ili karakteristike okoliša;

13. „usluge” znači ili usluga u zračnoj plovidbi ili skup takvih usluga;

▼B

14. „paneuropska usluga u zračnoj plovidbi” znači usluga u zračnoj plovidbi koja je osmišljena i uspostavljena za korisnike unutar većine država članica ili unutar svih država članica i koja se također može proširiti izvan zračnog prostora područja na koji se Ugovor primjenjuje;

15. „pružatelj usluga u zračnoj plovidbi” znači bilo koji javni ili privatni subjekt koji pruža usluge u zračnoj plovidbi za opći zračni promet, uključujući organizaciju koja je zatražila svjedodžbu za pružanje takvih usluga.

Članak 3.

Nadležno tijelo za certificiranje

1. Za potrebe ove Uredbe, nadležno tijelo za certificiranje pružatelja usluga u zračnoj plovidbi je:

(a) za organizacije čije je glavno mjesto poslovanja i, ako postoji, registrirano sjedište smješteno u državi članici, nacionalno nadzorno tijelo koje imenuje ili uspostavlja ta država članica;

(b) za organizacije koje pružaju usluge u zračnoj plovidbi u zračnom prostoru područja na koje se Ugovor primjenjuje i čije je glavno mjesto poslovanja i, ako postoji, registrirano sjedište smješteno izvan područja koje podliježe odredbama Ugovora, Agencija;

(c) za organizacije koje pružaju paneuropske usluge u zračnoj plovidbi u zračnom prostoru područja na koje se primjenjuje Ugovor, Agencija.

2. Nadležno tijelo za nadzor sigurnosti je tijelo određeno u skladu s člankom 3. Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 1034/2011 ([1]).

Članak 4.

Izdavanje svjedodžaba

1. Kako bi dobile svjedodžbu potrebnu za pružanje usluga u zračnoj plovidbi, ne dovodeći u pitanje članak 7. stavak 5. Uredbe (EZ) br. 550/2004, organizacije moraju ispunjavati:

(a) opće zahtjeve za pružanje usluga u zračnoj plovidbi navedene u Prilogu I.;

(b) dodatne posebne zahtjeve navedene u prilozima od II. do V. u skladu s vrstom usluge koju pružaju.

2. Nadležno tijelo provjerava sukladnost organizacije sa zajedničkim zahtjevima prije nego što joj izda svjedodžbu.

3. Organizacija se mora uskladiti sa zajedničkim zahtjevima najkasnije do trenutka izdavanja svjedodžbe, u skladu sa:

([1]) SL L 271, 18.10.2011., str. 15.

▼B

(a) člankom 7. Uredbe (EZ) br. 550/2004;

(b) člankom 8.b stavkom 2. i člankom 22.a točkama (b) i (c) Uredbe (EZ) br. 216/2008.

Članak 5.

Odstupanja

1. Odstupajući od članka 4. stavka 1., određeni pružatelji usluga u zračnoj plovidbi mogu odlučiti da ne iskoriste mogućnost pružanja prekograničnih usluga te se mogu odreći prava na međusobno priznavanje unutar jedinstvenog europskog neba.

U tim okolnostima, oni mogu podnijeti zahtjev za svjedodžbu koja je ograničena na zračni prostor pod nadležnošću države članice iz članka 7. stavka 2. Uredbe (EZ) br. 550/2004.

2. Za podnošenje zahtjeva, kako je navedeno u stavku 1., pružatelj operativnih usluga u zračnom prometu mora pružati usluge ili planirati njihovo pružanje samo u odnosu na jednu ili više sljedećih kategorija:

(a) radovi iz zraka;

(b) opće zrakoplovstvo;

(c) komercijalni zračni prijevoz ograničen na zrakoplove s manje od 10 tona najveće dopuštene mase prilikom polijetanja ili s manje od 20 putničkih sjedala;

(d) komercijalni zračni prijevoz s manje od 10 000 kretanja godišnje, bez obzira na najveću dopuštenu masu prilikom polijetanja i broj putničkih sjedala; pod ‚kretanjima' se podrazumijeva zbroj polijetanja i slijetanja koji se izračunava kao prosjek tijekom razdoblja od tri prethode godine.

Kako bi podnio ovakav zahtjev, pružatelj usluga u zračnoj plovidbi, koji nije pružatelj operativnih usluga u zračnom prometu, mora imati godišnji bruto promet od 1 000 000 EUR ili manje u odnosu na usluge koje pruža ili namjerava pružati.

Kada zbog objektivnih praktičnih razloga pružatelj usluga u zračnoj plovidbi ne može pružiti dokaz o ispunjavanju ovih kvalifikacijskih kriterija, nadležno tijelo može prihvatiti odgovarajuće analogne brojčane vrijednosti ili prognoze u odnosu na gornje granične vrijednosti određene u prvom i drugom podstavku.

Kod podnošenja ovakvog zahtjeva, pružatelj usluga u zračnoj plovidbi mora nadležnom tijelu istodobno dostaviti relevantan dokaz o ispunjavanju kvalifikacijskih kriterija.

3. Nadležno tijelo može odobriti posebna odstupanja podnositeljima zahtjeva koji ispunjavaju kriterije iz stavka 1., razmjerno njihovom udjelu u ATM-u u zračnom prostoru pod nadležnošću dotične države članice.

Ta se odstupanja mogu odnositi samo na zahtjeve navedene u Prilogu I.

▼B

Međutim, za sljedeće zahtjeve se ne odobravaju nikakva odstupanja:

(a) tehnička i operativna stručnost i sposobnost (točka 1.);

(b) upravljanje sigurnošću (točka 3.1.);

(c) ljudski resursi (točka 5.);

(d) otvoreno i transparentno pružanje usluga u zračnoj plovidbi (točka 8.1.).

4. Osim odstupanja predviđenih u stavku 3., nadležno tijelo može odobriti odstupanja podnositeljima zahtjeva koji pružaju usluge aerodromskih letnih informacija, s najviše jednim redovitim radnim mjestom u bilo kojoj zračnoj luci. Ono to čini razmjerno udjelu podnositelja zahtjeva ATM-u u zračnom prostoru pod nadležnošću dotične države članice.

Ta se odstupanja mogu odnositi samo na sljedeće zahtjeve iz točke 3. Priloga II.:

(a) odgovornost za upravljanje sigurnošću te zahtjeve u vezi s vanjskim uslugama i nabavom (točka 3.1.2. podtočke (b) i (e));

(b) analize sigurnosti (točka 3.1.3. podtočka (a));

(c) zahtjeve u vezi sa sigurnošću za procjenu i ublažavanje rizika u vezi s promjenama (3.2.).

5. Ne odobravaju se odstupanja od zahtjeva iz priloga III., IV. ili V.

6. U skladu s Prilogom II. Uredbi (EZ) br. 550/2004, nadležno tijelo:

(a) navodi prirodu i opseg odstupanja u uvjetima priloženim svjedodžbi, naznačujući njegovu pravnu osnovu;

(b) vremenski ograničava valjanost svjedodžbe, kada se to smatra nužnim radi nadzora;

(c) prati da li pružatelji usluga u zračnoj plovidbi i dalje ispunjavaju uvjete za odstupanje.

Članak 6.

Dokazivanje udovoljavanja zahtjevima

1. Na zahtjev nadležnog tijela, organizacije dostavljaju sve relevantne dokaze kako bi dokazale da udovoljavaju važećim zajedničkim zahtjevima. Organizacije mogu u potpunosti koristiti postojeće podatke.

2. Certificirana organizacija obavješćuje nadležno tijelo o planiranim promjenama u njezinom pružanju usluga u zračnoj plovidbi, koje bi mogle utjecati na njezino udovoljavanje važećim zajedničkim zahtjevima ili, ako je primjenjivo, s uvjetima priloženim svjedodžbi.

3. Kada certificirana organizacija više ne udovoljava važećim zajedničkim zahtjevima ili, ako je primjereno, uvjetima priloženim uz svjedodžbu, nadležno tijelo, u roku od jednog mjeseca od datuma otkrivanja nesukladnosti, zahtijeva od organizacije poduzimanje korektivnih mjera.

▼B

O toj se odluci odmah obavješćuje odgovarajuća organizacija.

Nadležno tijelo provjerava jesu li korektivne mjere provedene prije nego dotičnoj organizaciji dostavi odobrenje.

Ako nadležno tijelo smatra da korektivne mjere nisu bile pravilno provedene unutar roka dogovorenog s organizacijom, ono poduzima odgovarajuće prisilne mjere kako je predviđeno u članku 7. stavku 7. Uredbe (EZ) br. 550/2004 te članku 10., članku 22.a točki (d) i člancima 25. i 68. Uredbe (EZ) br. 216/2008, uzimajući u obzir potrebu za osiguravanjem kontinuiteta pružanja usluga u zračnoj plovidbi.

Članak 7.

Omogućavanje praćenja udovoljavanja zahtjevima

Organizacije moraju omogućiti inspekcije i nadzore koje provodi nadležno tijelo ili kvalificirani subjekt koji djeluje u njegovo ime, uključujući posjete na samoj lokaciji i posjete bez prethodne najave.

Ovlaštene osobe moraju imati ovlasti za obavljanje sljedećih radnja:

(a) pregled relevantnih evidencija, podataka, postupaka te bilo kojih drugih materijala relevantnih za pružanje usluga u zračnoj plovidbi;

(b) uzimanje kopija ili izvadaka takvih evidencija, podataka, postupaka i drugih materijala;

(c) zahtijevanje usmenog objašnjenja na licu mjesta;

(d) ulaženje u relevantne prostorije, terene ili prijevozna sredstva.

Takve inspekcije i nadzori, kada ih provodi nadležno tijelo ili kvalificirani subjekt koji djeluje u njegovo ime, provode se u skladu sa zakonskim odredbama države članice u kojoj se provode.

Članak 8.

Kontinuirano udovoljavanje zahtjevima

Na temelju dokaza koji su mu na raspolaganju, nadležno tijelo na godišnjoj osnovi prati kontinuirano udovoljavanje zahtjevima organizacija koje je ono certificiralo.

U tu svrhu nadležno tijelo donosi i godišnje ažurira okvirni program inspekcijskih pregleda kojim su obuhvaćeni svi pružatelji usluga koje je ono certificiralo, a koji se temelji na procjeni rizika povezanih s različitim operacijama od kojih se sastoje pružene usluge u zračnoj plovidbi. Ono se prije donošenja takvog programa savjetuje s dotičnom organizacijom, kao i, u slučaju potrebe, s bilo kojim drugim nadležnim tijelom na koje se to odnosi.

U programu se navodi predviđeni vremenski razmak inspekcijskih pregleda različitih lokacija.

▼B

Članak 9.

Sigurnosni propisi za inženjersko i tehničko osoblje

U pogledu pružanja operativnih usluga u zračnom prometu te usluga komunikacija, navigacije i nadzora, nadležno tijelo ili bilo koje drugo tijelo koje je imenovala država članica za obavljanje ove zadaće:

(a) izdaje odgovarajuća sigurnosna pravila za inženjersko i tehničko osoblje koje obavlja operativne zadaće povezane sa sigurnošću;

(b) osigurava odgovarajući i primjeren sigurnosni nadzor nad inženjerskim i tehničkim osobljem, kojemu je bilo koja operativna organizacija povjerila izvođenje operativnih zadaća povezanih sa sigurnošću;

(c) na temelju opravdanih razloga i nakon propisno provedenog ispitivanja, poduzima odgovarajuće radnje u odnosu na operativnu organizaciju i/ili njezino tehničko i inženjersko osoblje, koji ne ispunjavaju zahtjeve iz točke 3.3. Priloga II.;

(d) provjerava da li su uspostavljene odgovarajuće metode kojima se osigurava da treće strane, kojima su povjereni operativni zadaci povezane sa sigurnošću, udovoljavaju zahtjevima iz točke 3.3. Priloga II.

Članak 10.

Postupak stručnog nadzora

1. U suradnji s državama članicama i Agencijom, Komisija može organizirati stručne nadzore nacionalnih nadzornih tijela u skladu sa stavcima od 2. do 6.

2. Stručni nadzor izvodi tim nacionalnih stručnjaka i, ako je primjereno, promatrači iz Agencije.

Tim se sastoji od stručnjaka iz najmanje triju različitih država članica i Agencije.

Stručnjaci ne sudjeluju u stručnim nadzorima u državi članici u kojoj su zaposleni.

Komisija uspostavlja i održava skupinu nacionalnih stručnjaka koje imenuju države članice, kojom su obuhvaćeni svi aspekti zajedničkih zahtjeva navedenih u članku 6. Uredbe (EZ) br. 550/2004.

3. Najmanje 3 mjeseca prije stručnog nadzora, Komisija obavješćuje dotičnu državu članicu i nacionalno nadzorno tijelo o stručnom nadzoru, o planiranom datumu njegova provođenja i o identitetu stručnjaka koji u njemu sudjeluju.

Država članica u čijem će se nacionalnom nadzornom tijelu provesti nadzor, odobrava tim stručnjaka prije nego što on može pristupiti nadzoru.

▼B

4. U roku od tri mjeseca od datuma provođenja nadzora, tim koji provodi nadzor sastavlja, konsenzusom, izvješće koje može sadržavati preporuke.

Komisija saziva sastanak s Agencijom, stručnjacima i nacionalnim nadzornim tijelom kako bi raspravili to izvješće.

5. Komisija prosljeđuje izvješće državi članici na koju se isto odnosi.

Država članica može u roku od tri mjeseca od datuma primitka izvješća iznijeti svoje primjedbe.

Te primjedbe uključuju, ako je to relevantno, mjere koje je država članica poduzela ili namjerava poduzeti unutar danog vremenskog roka kao odgovor na izvješće o nadzoru.

Osim ako nije drukčije dogovoreno s dotičnom državom članicom, izvješće i daljnji dokumenti se ne objavljuju.

6. Komisija jedanput godišnje, putem Odbora za jedinstveno nebo, obavješćuje države članice o glavnim nalazima ovih nadzora.

Članak 11.

Prijelazne odredbe

1. Za pružatelje usluga u zračnoj plovidbi koji na dan stupanja na snagu ove Uredbe imaju svjedodžbu izdanu u skladu s Uredbom (EZ) br. 2096/2005, smatra se da imaju svjedodžbu izdanu u skladu s ovom Uredbom.

2. Podnositelji zahtjeva za izdavanje svjedodžbe za pružatelja usluga u zračnoj plovidbi, koji su svoj zahtjev predali prije datuma stupanja na snagu ove Uredbe i kojima na taj datum svjedodžba već nije bila izdana, moraju dokazati sukladnost s odredbama ove Uredbe prije nego što im se izda svjedodžba.

3. Ako su organizacije, za koje je nadležno tijelo u skladu s člankom 3. Agencija, predale zahtjev za izdavanje svjedodžbe nacionalnom nadzornom tijelu države članice prije stupanja na snagu ove Uredbe, nacionalno nadzorno tijelo će dovršiti postupak certificiranja u suradnji s Agencijom i nakon izdavanja svjedodžbe dostaviti dokumentaciju Agenciji.

Članak 12.

Stavljanje izvan snage

Uredba (EZ) br. 2096/2005 stavlja se izvan snage.

▼B

Članak 13.

Izmjena Uredbe (EZ) br. 482/2008

Uredba (EZ) br. 482/2008 mijenja se kako slijedi:

1. U članku 4. stavku 5., upućivanje na „Uredbu (EZ) br. 2096/2005” zamjenjuje se upućivanjem na „Provedbenu uredbu Komisije (EU) br. 1035/2011 (*).

   _____

   (*) SL L 271, 18.10.2011., str. 23.”

2. Članak 6. briše se.

3. U Prilogu I., u točkama 1. i 2. upućivanje na „Uredbu (EZ) br. 2096/2005” zamjenjuje se upućivanjem na „Provedbenu uredbu (EU) br. 1035/2011”.

Članak 14.

Izmjene Uredbe (EU) br. 691/2010

U Uredbi (EU) br. 691/2010 briše se članak 25.

Članak 15.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

▼B

PRILOG I.

Opći zahtjevi za pružanje usluga u zračnoj plovidbi

1. TEHNIČKA I OPERATIVNA STRUČNOST I SPOSOBNOST

Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi moraju biti sposobni pružati usluge na siguran, učinkovit, kontinuiran i održiv način u skladu s bilo kojom razumnom razinom opće potražnje za takvim uslugama u određenom zračnom prostoru. U tu svrhu, oni moraju održavati odgovarajući tehnički i operativni kapacitet i stručnost.

2. ORGANIZACIJSKA STRUKTURA I UPRAVLJANJE

2.1. **Organizacijska struktura**

Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi uspostavljaju svoju organizaciju i upravljaju njom u skladu sa strukturom koja podržava sigurno, učinkovito i kontinuirano pružanje usluga u zračnoj plovidbi.

Organizacijskom strukturom se određuju:

(a) ovlasti, dužnosti i odgovornosti osoba imenovanih za određeno radno mjesto, posebno za rukovodeće osoblje koje je odgovorno za funkcije vezane uz sigurnost, kvalitetu, zaštitu, financije i ljudske resurse;

(b) odnosi i hijerarhijska struktura između različitih dijelova i procesa organizacije.

2.2. Upravljanje organizacijom

2.2.1. *Poslovni plan*

Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi donose poslovni plan za razdoblje od najmanje pet godina. Poslovni plan:

(a) određuje opće ciljeve pružatelja usluga u zračnoj plovidbi i njegovu strategiju za postizanje tih ciljeva u skladu s bilo kojim općim dugoročnijim planom pružatelja usluga u zračnoj plovidbi i s relevantnim zahtjevima Unije za razvoj infrastrukture ili druge tehnologije;

(b) sadrži odgovarajuće ciljeve učinkovitosti u smislu sigurnosti, kapaciteta, okoliša i isplativosti, kako je primjenjivo.

▼M2

Informacije navedene u točkama (a) i (b) usklađuju se s nacionalnim planom mjerenja učinkovitosti ili planom mjerenja učinkovitosti funkcionalnog bloka zračnog prostora iz članka 11. Uredbe (EZ) br. 549/2004 i, u pogledu podataka o sigurnosti, s Nacionalnim programom sigurnosti iz Standarda 3.1.1. Priloga 19. Konvenciji o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu, kako je primjenjivo.

▼B

Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi izrađuju sigurnosno i poslovno obrazloženje za veće projekte ulaganja, u koje je uključen, ako je potrebno, očekivani učinak na odgovarajuće ciljeve učinkovitosti iz točke (b) i u kojem se utvrđuju ulaganja koja proizlaze iz zakonskih zahtjeva povezanih s provedbom istraživačkog programa za ATM u jedinstvenom europskom nebu (SESAR – Single European Sky ATM Research programme).

2.2.2. *Godišnji plan*

Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi donose godišnji plan za sljedeću godinu koji detaljnije utvrđuje elemente poslovnog plana i opisuje moguće promjene u njemu.

Godišnji plan obuhvaća sljedeće odredbe o razini i kvaliteti usluge, kao što su očekivana razina kapaciteta, sigurnosti, okoliša i isplativosti, kako je primjenjivo:

▼B

(a) informacije o provedbi nove infrastrukture ili o drugim razvojima i izjavu o načinu na koji će oni doprinijeti poboljšanju učinkovitosti pružatelja usluga u zračnoj plovidbi, uključujući razinu i kvalitetu usluga;

(b) pokazatelje učinkovitosti u skladu s nacionalnim planom mjerenja učinkovitosti ili planom mjerenja učinkovitosti funkcionalnog bloka zračnog prostora iz članka 11. Uredbe (EZ) br. 549/2004, u odnosu na koje se mogu utemeljeno ocijeniti razina učinkovitosti i kvaliteta usluge;

(c) informacije o mjerama predviđenim za ublažavanje rizika povezanih sa sigurnošću utvrđenih u planu sigurnosti pružatelja usluga u zračnoj plovidbi, uključujući pokazatelje sigurnosti za praćenje rizika povezanih sa sigurnošću i, ako je primjereno, procijenjeni trošak mjera za ublažavanje;

(d) očekivanu kratkoročnu financijsku situaciju pružatelja usluga u zračnoj plovidbi kao i bilo kakve promjene poslovnog plana ili utjecaje na njega.

2.2.3. *Dio plana koji se odnosi na učinkovitost*

Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi stavljaju na raspolaganje Komisiji, na njezin zahtjev, sadržaj dijela poslovnog i godišnjeg plana koji se odnosi na učinkovitost, pod uvjetima koje postavlja nadležno tijelo u skladu s nacionalnim pravom.

3. UPRAVLJANJE SIGURNOŠĆU I KVALITETOM

3.1. **Upravljanje sigurnošću**

Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi upravljaju sigurnošću svih svojih usluga. Pritom uspostavljaju formalne veze sa svim zainteresiranim subjektima koje mogu izravno utjecati na sigurnost njegovih usluga.

Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi uspostavljaju postupke za upravljanje sigurnošću pri uvođenju novih ili pri promjeni postojećih funkcionalnih sustava.

3.2. **Sustav upravljanja kvalitetom**

Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi moraju imati uspostavljen sustav upravljanja kvalitetom kojim su obuhvaćene sve usluge u zračnoj plovidbi koje oni pružaju, u skladu s niže navedenim načelima.

Sustav upravljanja kvalitetom:

(a) određuje politiku kvalitete na takav način da u najvećoj mogućoj mjeri ispunjava potrebe različitih korisnika;

(b) uspostavlja program osiguravanja kvalitete koji sadrži postupke osmišljene za provjeru da li se sve operacije provode u skladu s primjenjivim zahtjevima, standardima i postupcima;

(c) pruža dokaze o funkcioniranju sustava upravljanja kvalitetom u obliku priručnika i dokumenata o praćenju;

(d) imenuje predstavnike uprave koji prate usklađenost s postupcima i primjerenost postupaka, kako bi se osigurale sigurne i učinkovite operativne prakse;

(e) provodi ocjene postojećeg sustava upravljanja kvalitetom i prema potrebi poduzima korektivne mjere.

Certifikat EN ISO 9001 koji izdaje odgovarajuća akreditirana organizacija i kojim su obuhvaćene usluge u zračnoj plovidbi koje daje pružatelj usluga, smatra se dovoljnim dokazom usklađenosti. Pružatelj usluga u zračnoj plovidbi prihvaća da nadležnom tijelu, na njegov zahtjev, predoči dokumentaciju koja se odnosi na certificiranje.

▼B

Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi mogu sustave upravljanja sigurnošću, zaštitom i kvalitetom uključiti u svoj sustav upravljanja.

3.3. **Operativni priručnici**

Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi pripremaju i održavaju ažurnim operativne priručnike koji se odnose na pružanje njihovih usluga, namijenjene operativnom osoblju za upotrebu i kao smjernice.

Oni osiguravaju da:

(a) operativni priručnici sadrže upute i informacije potrebne operativnom osoblju za obavljanje njihovih zadaća;

(b) relevantni dijelovi operativnih priručnika budu dostupni osoblju na koje se ti dijelovi odnose;

(c) operativno osoblje bude odmah obaviješteno o izmjeni operativnog priručnika koji se odnosi na njihove dužnosti, kao i o njihovom stupanju na snagu.

4. ZAŠTITA

Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi moraju uspostaviti sustav upravljanja zaštitom kako bi osigurali:

(a) zaštitu svojih objekata, opreme i osoblja kako bi spriječili nezakonito ometanje pružanja usluga u zračnoj plovidbi;

(b) zaštitu operativnih podataka koje dobivaju ili proizvode ili koriste na bilo koji drugi način, tako da je pristup tim podacima ograničen samo na one koji su za to ovlašteni.

Sustav upravljanja zaštitom određuje:

(a) postupke koji se odnose na procjenu i ublažavanje rizika zaštite, praćenje i poboljšanje zaštite, revizije stanja zaštite i širenje novih spoznaja;

(b) sredstva za otkrivanje kršenja zaštite i za upozoravanje osoblja odgovarajućim signalima upozorenja;

(c) sredstva za otklanjanje posljedica kršenja zaštite i utvrđivanja postupka oporavka i postupaka ublažavanja, kako bi se spriječilo ponavljanje situacije.

Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi osiguravaju da njihovo osoblje prođe sigurnosnu provjeru, ako je to primjereno, te surađuju s relevantnim civilnim i vojnim tijelima kako bi osigurali zaštitu svojih tehničkih sredstava i objekata, osoblja i podataka.

Sustavi za upravljanje sigurnošću, kvalitetom i zaštitom mogu biti oblikovani i raditi kao sastavni dio sustava upravljanja.

5. LJUDSKI RESURSI

Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi zapošljavaju odgovarajuće osposobljeno osoblje kako bi osigurali pružanje usluga u zračnoj plovidbi na siguran, učinkovit, kontinuiran i održiv način. U tom smislu oni uspostavljaju politiku zapošljavanja i osposobljavanja osoblja.

▼B

6. FINANCIJSKA SNAGA

6.1. **Ekonomska i financijska sposobnost**

Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi moraju biti sposobni ispunjavati svoje financijske obveze, kao što su fiksni i varijabilni troškovi poslovanja ili troškovi kapitalnih ulaganja. Moraju upotrebljavati odgovarajući sustav troškovnog računovodstva. Svoje sposobnosti pokazuju putem godišnjeg plana, kao što je navedeno u točki 2.2.2., kao i putem bilanca stanja i računa u skladu sa svojim pravnim statutom.

6.2. **Financijska revizija**

U skladu s člankom 12. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 550/2004, pružatelji usluga u zračnoj plovidbi moraju dokazati da se nad njima provodi redovita neovisna revizija.

7. ODGOVORNOST I OSIGURANJE

Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi moraju imati uspostavljena rješenja za pokriće odgovornosti koje proizlaze iz primjenjivog prava.

Metoda koja se upotrebljava za pokriće odgovornosti, mora odgovarati mogućem gubitku i šteti, uzimajući u obzir pravni status organizacije i visinu komercijalnog pokrića osiguranjem koje mu je na raspolaganju.

Pružatelj usluga u zračnoj plovidbi koji koristi usluge drugog pružatelja usluga u zračnoj plovidbi osigurava da se sporazumima utvrdi njihova međusobna raspodjela odgovornosti.

8. KVALITETA USLUGA

8.1. **Otvoreno i transparentno pružanje usluga u zračnoj plovidbi**

Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi pružaju usluge u zračnoj plovidbi na otvoren i transparentan način. Objavljuju uvjete pristupa njihovim uslugama i uspostavljaju postupak redovitog formalnog savjetovanja s korisnicima usluga u zračnoj plovidbi, bilo pojedinačno ili skupno, i to najmanje jednom godišnje.

U skladu s primjenjivim pravom Unije, pružatelji usluga u zračnoj plovidbi ne smiju diskriminirati korisnike na temelju njihovog državljanstva ili identiteta ili na temelju kategorije korisnika.

8.2. **Planovi za nepredviđene situacije**

Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi moraju imati uspostavljene planove za nepredviđene situacije za sve usluge u zračnoj plovidbi koje pružaju, za slučaj događaja koji dovode do značajnog slabljenja kvalitete ili prekidom njihovih operacija.

9. ZAHTJEVI U VEZI S OBAVJEŠĆIVANJEM

Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi dostavljaju godišnje izvješće o svojim aktivnostima relevantnom nadležnom tijelu.

To godišnje izvješće uključuje njihove financijske rezultate, ne dovodeći u pitanje članak 12. Uredbe (EZ) br. 550/2004, kao i njihovu operativnu učinkovitost i bilo koje druge značajne aktivnosti i razvoje, posebno u području sigurnosti.

Godišnje izvješće uključuje najmanje:

(a) procjenu stupnja učinkovitosti ostvarenih usluga u zračnoj plovidbi;

(b) učinkovitost pružatelja usluga u zračnoj plovidbi u usporedbi s ciljevima učinkovitosti postavljenim u poslovnom planu iz točke 2.2.1., uspoređujući stvarnu učinkovitost s godišnjim planom, upotrebom pokazatelja učinkovitosti utvrđenih godišnjim planom;

▼B

(c) objašnjenje odstupanja od ciljeva i utvrđivanje mjera za prevladavanje bilo kakvih odstupanja tijekom referentnog razdoblja iz članka 11. Uredbe (EZ) br. 549/2004;

(d) razvoj u poslovanju i infrastrukturi;

(e) financijske rezultate, ako nisu objavljeni zasebno, u skladu s člankom 12. stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 550/2004;

(f) podatke o postupcima formalnog savjetovanja s korisnicima usluga;

(g) podatke o politici ljudskih resursa.

Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi stavljaju sadržaj godišnjeg izvješća na raspolaganje Komisiji i Agenciji na njihov zahtjev, a također i javnosti, pod uvjetima koje postavlja nadležno tijelo u skladu s nacionalnim pravom.

▼B

PRILOG II.

Posebni zahtjevi za pružanje operativnih usluga u zračnom prometu

1. VLASNIŠTVO

Pružatelji operativnih usluga u zračnom prometu obavješćuju nadležno tijelo iz članka 7. stavka 2. Uredbe (EZ) br. 550/2004 o:

(a) svom pravnom statusu, strukturi vlasništva i svim sporazumima koji imaju značajan utjecaj na kontrolu nad njihovom imovinom;

(b) bilo kakvim povezanostima s organizacijama koje nisu uključene u pružanje usluga u zračnoj plovidbi, uključujući komercijalne djelatnosti koje obavljaju neposredno ili putem povezanih poduzeća i koje predstavljaju više od 1 % njihovog planiranog prihoda; nadalje, oni moraju izvijestit o bilo kakvoj promjeni pojedinačnog vlasničkog udjela koji predstavlja 10 % ili više njegovih ukupnih dionica.

Pružatelji operativnih usluga u zračnom prometu poduzimaju sve potrebne mjere kako bi spriječili bilo kakav sukob interesa koji bi mogao ugroziti nepristrano i objektivno pružanje njihovih usluga.

2. OTVORENO I TRANSPARENTNO PRUŽANJE USLUGA

Uz točku 8.1. Priloga I. i kada država članica odluči organizirati pružanje posebnih operativnih usluga u zračnom prometu u konkurentnom okruženju, ta država članica može poduzeti sve odgovarajuće mjere kako bi osigurala da se pružatelji tih posebnih operativnih usluga u zračnom prometu ne ponašaju na način koji bi za cilj ili posljedicu imao sprečavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišnog natjecanja, niti da se ponašaju na način koji bi prerastao u zloupotrebu dominantnog položaja, u skladu s primjenjivim nacionalnim pravom i pravom Unije.

3. SIGURNOST USLUGA

3.1. **Sustav upravljanja sigurnošću (SMS)**

3.1.1. *Opći zahtjevi u vezi sa sigurnošću*

Pružatelji operativnih usluga u zračnom prometu, kao sastavni dio upravljanja svojim uslugama, moraju imati uspostavljen sustav upravljanja sigurnošću (SMS) koji:

(a) osigurava formaliziran, jasan i proaktivan pristup sustavnom upravljanju sigurnošću pri ispunjavanju njihovih odgovornosti u vezi sa sigurnošću u okviru pružanja njihovih usluga; djeluje u odnosu na sve njihove usluge i pomoćne djelatnosti pod njihovom kontrolom; i navodi, kao svoj temelj, izjavu o politici sigurnosti kojom se utvrđuje temeljni pristup organizacije u upravljanju sigurnošću (upravljanje sigurnošću);

(b) osigurava da svatko tko je uključen u aspekte sigurnosti pružanja operativnih usluga u zračnom prometu ima individualnu odgovornost za sigurnost u pogledu svojih vlastitih radnja; da su rukovoditelji odgovorni za sigurnosnu učinkovitost svojih odjela ili odsjeka i da najviše rukovodstvo pružatelja usluga snosi sveukupnu odgovornost za sigurnost (odgovornost za sigurnost);

(c) osigurava da postizanje zadovoljavajuće sigurnosti u pružanju operativnih usluga u zračnom prometu odredi kao najviši prioritet (prioritet sigurnosti);

▼B

(d) osigurava da je pri pružanju operativnih usluga u zračnom prometu glavni cilj sigurnosti smanjivanje njegovog utjecaja na rizik od nesreće zrakoplova koliko je god to u praksi izvedivo (cilj sigurnosti).

3.1.2. *Zahtjevi za postizanje sigurnosti*

Unutar djelovanja SMS-a, pružatelji operativnih usluga u zračnom prometu:

(a) osiguravaju da je osoblje odgovarajuće osposobljeno i stručno za posao koji obavlja, uz posjedovanje valjane dozvole, ako je potrebna, te da ispunjava važeće zahtjeve za zdravstvenu sposobnost (sposobnost);

(b) osiguravaju da se funkcija upravljanja sigurnošću identificira s odgovornošću organizacije za razvoj i održavanje SMS-a; osiguravaju da je to mjesto odgovornosti neovisno o linijskoj organizaciji upravljanja i izravno odgovorno najvišoj razini organizacije. Međutim, u slučaju malih organizacija u kojima kombinacija odgovornosti može onemogućiti dovoljnu neovisnost u tom pogledu, treba rješenja za postizanje sigurnosti dopuniti dodatnim neovisnim načinima; i osiguravaju da najviša uprava organizacije koja pruža usluge aktivno sudjeluje u osiguravanju upravljanja sigurnošću (odgovornost za upravljanje sigurnošću);

(c) osiguravaju da se, kad god je to izvedivo, odrede i održavaju kvantitativne razine sigurnosti za sve funkcionalne sustave (kvantitativne razine sigurnosti);

(d) osiguravaju da se SMS sustavno dokumentira na način koji omogućava jasnu povezanost s poslovnom politikom organizacije u odnosu na sigurnost (dokumentacija SMS-a);

(e) osiguravaju odgovarajuće opravdanje sigurnosti vanjskih usluga i nabava, uzimajući u obzir njihov značaj za sigurnost u okviru pružanja svojih usluga (vanjske usluge i nabave);

(f) osiguravaju da se procjena i ublažavanje rizika provode na odgovarajućoj razini kako bi se osiguralo da se uzimaju u obzir svi aspekti pružanja usluga ATM-a (procjena i ublažavanje rizika). Što se tiče promjena u funkcionalnom sustavu ATM-a, primjenjuje se točka 3.2.;

(g) osiguravaju da se operativni ili tehnički događaji u okviru ATM-a za koje se smatra da imaju značajne posljedice na sigurnost odmah istraže i da se poduzmu potrebne korektivne mjere (događaji povezani sa sigurnošću). Također dokazuju da su provedeni zahtjevi u vezi s izvješćivanjem o događajima povezanim sa sigurnošću i njihovim procjenjivanjem u skladu s primjenjivim nacionalnim pravom i pravom Unije.

3.1.3. *Zahtjevi u vezi osiguravanja sigurnosti*

U okviru primjene SMS-a, pružatelji operativnih usluga u zračnom prometu osiguravaju da:

(a) se redovito provode analize sigurnosti, kako bi se preporučila poboljšanja tamo gdje su potrebna, kako bi se rukovoditeljima osiguralo da aktivnosti unutar njihovih područja odrađuju na što sigurniji način i kako bi se potvrdila sukladnost s relevantnim dijelovima SMS-a (analize sigurnosti);

▼B

(b) su uspostavljene metode za otkrivanje promjena u funkcionalnim sustavima ili poslovima koje bi mogle ukazivati na to da se neki element približava točki na kojoj se više ne mogu ispunjavati prihvatljivi standardi sigurnosti te da se poduzimaju korektivne mjere (praćenje sigurnosti);

(c) se vode zapisi o sigurnosti kroz cijelo vrijeme primjene SMS-a kao osnova za osiguranje sigurnosti svima koji su povezani s pruženim uslugama, odgovorni za njih ili ovise o njima kao i nadležnom tijelu (zapisi o sigurnosti).

3.1.4. *Zahtjevi u vezi promicanja sigurnosti*

U okviru primjene SMS-a, pružatelji operativnih usluga u zračnom prometu osiguravaju da:

(a) je cjelokupno osoblje svjesno mogućih opasnosti za sigurnost povezanih s njihovim dužnostima (svijest o sigurnosti);

(b) se spoznaje do kojih se došlo istraživanjem događaja povezanih sa sigurnošću i drugim aktivnostima povezanim sa sigurnošću prenose unutar organizacije na rukovodstvenoj i operativnoj razini (širenje spoznaja);

(c) se cjelokupno osoblje aktivno potiče na predlaganje rješenja za utvrđene opasnosti te da se uvode promjene s ciljem poboljšanja sigurnosti tamo gdje se čine potrebnim (poboljšanje sigurnosti).

3.2. **Zahtjevi u vezi sa sigurnošću za procjenu i ublažavanje rizika u vezi s promjenama**

3.2.1. *Odjeljak 1.*

U okviru primjene SMS-a, pružatelji operativnih usluga u zračnom prometu osiguravaju da se utvrđivanje opasnosti kao i procjena i ublažavanje rizika izvode sustavno pri bilo kakvim promjenama onih dijelova funkcionalnog sustava ATM-a i pomoćnih rješenja pod njegovom kontrolom, na način kojim se obuhvaćaju:

(a) cjelokupan životni vijek dotičnog sastavnog dijela funkcionalnog sustava ATM-a, od početnog planiranja i definiranja do operativnog rada, održavanja i povlačenja iz operativnog rada;

(b) zračni, zemaljski i, ako je to slučaj, svemirski sastavni dijelovi funkcionalnog sustava ATM-a, kroz suradnju s odgovornim subjektima;

(c) oprema, postupci i ljudski resursi funkcionalnog ATM sustava, interakcije između tih elemenata i interakcije između dotičnog sastavnog dijela i ostatka funkcionalnog ATM sustava.

3.2.2. *Odjeljak 2.*

Postupci utvrđivanja opasnosti, procjene i ublažavanja rizika uključuju:

(a) određivanje opsega, granica i sučelja dotičnog sastavnog dijela, te određivanje funkcija koje će taj sastavni dio obavljati i operativnog okruženja u kojem će djelovati;

(b) određivanje ciljeva sigurnosti koji se postavljaju za sastavni dio, uključujući:

i. prepoznavanje vjerojatnih opasnosti i grešaka povezanih s ATM-om, zajedno s njihovim kombiniranim učincima;

▼B

ii. procjenu njihovih mogućih učinaka na sigurnost zrakoplova, kao i procjenu ozbiljnosti tih učinaka, uz upotrebu sheme klasifikacije ozbiljnosti navedene u odjeljku 4.;

iii. određivanje njihove prihvatljivosti, u smislu najveće vjerojatnosti pojavljivanja opasnosti, koja proizlazi iz ozbiljnosti i najveće vjerojatnosti učinaka opasnosti, na način sukladan odjeljku 4.;

(c) prema potrebi, donošenje strategije ublažavanja rizika koja:

i. određuje načine obrane koji će se provesti za zaštitu od opasnosti koje u sebi nose rizik;

ii. uključuje, ako je potrebno, donošenje zahtjeva u vezi sa sigurnošću koji se odnose na dotični sastavni dio ili na druge dijelove funkcionalnog ATM sustava, ili okruženje u kojem se odvija operativni rad;

iii. predstavlja jamstvo izvedivosti i učinkovitosti;

(d) provjeru jesu li ispunjeni svi ciljevi sigurnosti i zahtjevi u vezi sa sigurnošću:

i. prije uvođenja promjene;

ii. tijekom bilo koje prijelazne faze do stavljanja u operativni rad;

iii. za vrijeme operativnog vijeka;

iv. tijekom bilo koje prijelazne faze do povlačenja iz operativnog rada.

3.2.3. *Odjeljak 3.*

Rezultati, obrazloženja i dokazi postupka procjene i ublažavanja rizika, uključujući utvrđivanje opasnosti, prikupljaju se i dokumentiraju na način kojim se osigurava:

(a) uspostavljanje potpunog obrazloženja kako bi se dokazalo da dotični sastavni dio, kao i cjelokupni funkcionalni ATM sustav jesu i da će ostati prihvatljivo sigurni, ispunjavajući dodijeljene ciljeve i zahtjeve u vezi sa sigurnošću. To uključuje, prema potrebi, specifikacije bilo kojih upotrijebljenih tehnika predviđanja, praćenja ili provjere;

(b) sljedivost svih zahtjeva u vezi sa sigurnošću koji su povezani s provedbom promjene, do ostvarivanja operacija/funkcija.

3.2.4. *Odjeljak 4.*

Utvrđivanje opasnosti i procjena ozbiljnosti

Provodi se sustavno utvrđivanje opasnosti. Ozbiljnost posljedica opasnosti u danom operativnom okruženju utvrđuje se upotrebom klasifikacijske sheme ozbiljnosti prikazane u sljedećoj tablici, a klasifikacija ozbiljnosti se temelji na specifičnom obrazloženju koje pokazuje najvjerojatnije posljedice opasnosti, prema najgorem mogućem scenariju.

▼B

Stupanj ozbiljnosti	Posljedice
1 (najozbiljnije)	Nesreća kako je definirana u članku 2. Uredbe (EU) br. 996/2010 Europskog parlamenta i Vijeća ([1]).
2	Ozbiljna nezgoda kako je definirana u članku 2. Uredbe (EZ) br. 996/2010.
3	Veća nezgoda povezana s operacijom zrakoplova prilikom koje je sigurnost zrakoplova mogla biti ugrožena, a koja je skoro dovela do sudara zrakoplova s drugim zrakoplovom, tlom ili preprekama.
4	Značajna nezgoda koja uključuje okolnosti koje pokazuju da je moglo doći do nesreće ili do ozbiljne ili veće nezgode, da se rizik nije riješio unutar granica sigurnosti ili da je u blizini bio drugi zrakoplov.
5 (najmanje ozbiljno)	Bez izravnog utjecaja na sigurnost.

([1]) SL L 295, 12.11.2010., str. 35.

Kako bi se mogao izvesti zaključak o učinku opasnosti na operacije i utvrditi njezinu ozbiljnost, sustavni pristup/postupak mora uključivati utjecaj opasnosti na različite elemente funkcionalnog ATM sustava, kao što su posada zrakoplova, kontrolori zračnog prometa, funkcionalne mogućnosti zrakoplova, funkcionalne mogućnosti zemaljskog dijela funkcionalnog ATM sustava i mogućnosti pružanja sigurnih operativnih usluga u zračnom prometu.

Shema klasifikacije rizika

Ciljevi sigurnosti temeljeni na riziku uspostavljaju se u smislu najveće vjerojatnosti pojavljivanja opasnosti, koja proizlazi iz ozbiljnosti posljedice opasnosti i najveće vjerojatnosti te posljedice.

Kao potrebna dopuna dokazu da su ispunjeni kvantitativni ciljevi, primjenjuju se dodatni zahtjevi za upravljanje sigurnošću, tako da se u ATM sustav unese dodatna sigurnost, kada je to smisleno.

3.2.5. *Odjeljak 5.*

Sustav za osiguravanje sigurnosti softvera

U okviru primjene SMS-a, pružatelj operativnih usluga u zračnom prometu mora uvesti sustav za osiguravanje sigurnosti softvera u skladu s Uredbom (EZ) br. 482/2008.

3.3. **Zahtjevi sigurnosti za inženjersko i tehničko osoblje koje obavlja operativne zadaće u vezi sa sigurnošću**

Pružatelji operativnih usluga u zračnom prometu osiguravaju da tehničko i inženjersko osoblje, uključujući osoblje operativnih kooperantskih organizacija, koje radi s opremom ATM-a koja ima odobrenje za operativnu upotrebu i održava je, ima i održava zadovoljavajuću razinu znanja i razumijevanja što se tiče usluga čije pružanje omogućuju, stvarnih i mogućih učinaka njihovog rada na sigurnost tih usluga te odgovarajućih radnih ograničenja koja se moraju primjenjivati.

▼B

Što se tiče osoblja koje je uključeno u zadaće povezane sa sigurnošću, uključujući osoblje operativnih kooperantskih organizacija, pružatelji operativnih usluga u zračnom prometu dokumentiraju adekvatnost stručne sposobnosti osoblja; uspostavljeni raspored osoblja kojim se osigurava dostatan kapacitet i kontinuitet usluga; shemu i politiku kvalifikacija osoblja, politiku osposobljavanja osoblja, planove osposobljavanja i evidencije o osposobljavanju, kao i režim nadzora nekvalificiranog osoblja. Imaju uspostavljene postupke za slučajeve u kojima je fizičko ili psihičko stanje osoblja upitno.

Pružatelji operativnih usluga u zračnom prometu vode registar podataka o broju, statusu i rasporedu osoblja koje radi na zadaćama povezanim sa sigurnošću.

U tom se registru navode:

(a) rukovoditelji odgovorni za funkcije povezane sa sigurnošću;

(b) relevantne kvalifikacije tehničkog i operativnog osoblja u odnosu na zahtjeve u vezi s potrebnim vještinama i stručnošću;

(c) lokacije i dužnosti na koje je raspoređeno tehničko i operativno osoblje uključujući bilo koju metodologiju raspoređivanja.

4. METODE RADA I OPERATIVNI POSTUPCI

Pružatelji operativnih usluga u zračnom prometu moraju moći dokazati da su njihove metode rada i operativni postupci u skladu sa standardima navedenim u sljedećim prilozima Konvenciji o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu, ako su relevantni za pružanje operativnih usluga u zračnom prometu u dotičnom zračnom prostoru:

(a) ►M1 Provedbenu uredbu (EU) br. 923/2012 ◄, uključujući sve izmjene do br. 42;

▼M2

(b) Prilog 10. o zrakoplovnim telekomunikacijama, svezak II. o postupcima za komunikaciju, uključujući one koje imaju status PANS, u šestom izdanju od listopada 2001., uključujući sve izmjene do uključivo br. 88-A;

(c) Prilog 11. o operativnim uslugama u zračnom prometu, u 13. izdanju od srpnja 2001., uključujući sve izmjene do uključivo br. 49 i Provedbenu uredbu (EU) br. 923/2012 ([1]), kako je primjenjivo.

([1]) Provedbena uredba Komisije (EU) br. 923/2012 od 26. rujna 2012. o utvrđivanju zajedničkih pravila zračnog prometa i operativnih odredaba u vezi s uslugama i postupcima u zračnoj plovidbi te o izmjeni Provedbene uredbe (EU) br. 1035/2011 i uredaba (EZ) br. 1265/2007, (EZ) br. 1794/2006, (EZ) br. 730/2006, (EZ) br. 1033/2006 i (EU) br. 255/2010 (SL L 281, 13.10.2012., str. 1.).

▼B

PRILOG III.

Posebni zahtjevi za pružanje meteoroloških usluga

1. TEHNIČKA I OPERATIVNA STRUČNOST I SPOSOBNOST

Pružatelji meteoroloških usluga osiguravaju da se meteorološke informacije koje su korisnicima potrebne za obavljanje njihovih funkcija i u obliku prikladnom za korisnike, stavljaju na raspolaganje:

(a) operatorima i članovima letačke posade za prijeletno planiranje i planiranje za vrijeme leta;

(b) pružateljima operativnih usluga u zračnom prometu i usluga letnih informacija;

(c) jedinicama službe za potragu i spašavanje;

(d) zračnim lukama.

Pružatelji meteoroloških usluga potvrđuju stupanj dostižne točnosti podataka proslijeđenih za korištenje uključujući izvor tih podataka, osiguravajući istodobno da se takvi podaci prosljeđuju dovoljno pravovremeno i da se prema potrebi ažuriraju.

2. METODE RADA I OPERATIVNI POSTUPCI

Pružatelji meteoroloških usluga moraju moći dokazati da su njihove metode rada i operativni postupci u skladu sa standardima navedenim u sljedećim prilozima Konvenciji o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu, ako su relevantni za pružanje meteoroloških usluga u dotičnom zračnom prostoru:

▼M2

(a) Ne dovodeći u pitanje Provedbenu uredbu (EU) br. 923/2012, Prilog 3. o meteorološkim uslugama u međunarodnoj zračnoj plovidbi, u 18. izdanju od srpnja 2013., uključujući sve izmjene do uključivo br. 76;

(b) Prilog 11. o operativnim uslugama u zračnom prometu, u 13. izdanju od srpnja 2001., uključujući sve izmjene do uključivo br. 49 i Provedbenu uredbu (EU) br. 923/2012, kako je primjenjivo;

(c) Ne dovodeći u pitanje Uredbu (EU) br. 139/2014 ([1]), Prilog 14. o aerodromima u sljedećim izdanjima:

i. Svezak I. o projektiranju aerodroma i operacijama, u 6. izdanju od srpnja 2013., uključujući sve izmjene do uključivo br. 11-A i od 13. studenoga 2014., također uključujući izmjenu 11-B;

ii. Svezak II. o helidromima, u 4. izdanju od srpnja 2013., uključujući sve izmjene do uključivo br. 5.

([1]) Uredba Komisije (EU) br. 139/2014 od 12. veljače 2014. o utvrđivanju zahtjeva i upravnih postupaka u vezi s aerodromima u skladu s Uredbom (EZ) br. 216/2008 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 44, 14.2.2014., str. 1.).

▼B

PRILOG IV.

Posebni zahtjevi za pružanje usluga zrakoplovnog informiranja

1. TEHNIČKA I OPERATIVNA STRUČNOST I SPOSOBNOST

Pružatelji usluga zrakoplovnog informiranja osiguravaju da su informacije i podaci dostupni za korištenje u obliku prikladnom za:

(a) operativno zrakoplovno osoblje, uključujući letačku posadu, kao i za planiranje leta, sustave upravljanja letom i simulatore leta;

(b) pružatelje operativnih usluga u zračnom prometu odgovorne za usluge letnih informacija, aerodromske usluge letnih informacija i pružanje prijeletnih informacija.

Pružatelji usluga zrakoplovnog informiranja osiguravaju cjelovitost podataka i potvrđuju stupanj točnosti informacija koje se prosljeđuju za korištenje, uključujući izvor takvih informacija, prije nego što se informacije proslijede.

2. METODE RADA I OPERATIVNI POSTUPCI

Pružatelji usluga zrakoplovnog informiranja moraju moći dokazati da su njihove metode rada i operativni postupci u skladu sa standardima u:

(a) Uredbi Komisije (EU) br. 73/2010 ([1]);

▼M2

(b) Sljedećim prilozima Konvenciji o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu, ako su relevantni za pružanje usluga zrakoplovnog informiranja u dotičnom zračnom prostoru:

i. Prilog 3. o meteorološkim uslugama za međunarodnu zračnu plovidbu, u 18. izdanju od srpnja 2013., uključujući sve izmjene do uključivo br. 76;

ii. Prilog 4. o zrakoplovnim kartama, u 11. izdanju od srpnja 2009., uključujući sve izmjene do uključivo br. 57;

iii. Ne dovodeći u pitanje Uredbu (EU) br. 73/2010, Prilog 15. o uslugama zrakoplovnog informiranja, u 14. izdanju od srpnja 2013., uključujući sve izmjene do br. 37.

([1]) SL L 23, 27.1.2010., str. 6.

▼B

PRILOG V.

Posebni uvjeti za pružanje usluga komunikacije, navigacije ili nadzora

1. TEHNIČKA I OPERATIVNA STRUČNOST I SPOSOBNOST

Pružatelji usluga komunikacije, navigacije ili nadzora osiguravaju dostupnost, kontinuitet, točnost i cjelovitost svojih usluga.

Pružatelji usluga komunikacije, navigacije ili nadzora potvrđuje stupanj kvalitete usluga koje pružaju i dokazuju da se njihova oprema redovno održava i, u slučaju potrebe, kalibrira.

2. SIGURNOST USLUGA

Pružatelji usluga komunikacije, navigacije ili nadzora moraju ispunjavati zahtjeve iz točke 3. Priloga II. o sigurnosti usluga.

3. METODE RADA I OPERATIVNI POSTUPCI

Pružatelji usluga komunikacije, navigacije ili nadzora moraju moći dokazati da su njihove metode rada i operativni postupci u skladu sa standardima iz Priloga 10. o zrakoplovnim telekomunikacijama Konvenciji o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu u sljedećim izdanjima, ako su relevantni za pružanje usluga komunikacije, navigacije ili nadzora u dotičnom zračnom prostoru:

▼M2

(a) Svezak I. o radionavigacijskim sredstvima, u šestom izdanju od srpnja 2006., uključujući sve izmjene do uključivo br. 88-A;

(b) Svezak II. o postupcima za komunikaciju, uključujući one koji imaju status PANS, u šestom izdanju od listopada 2001., uključujući sve izmjene do uključivo br. 88-A;

(c) Svezak III. o komunikacijskim sustavima, u drugom izdanju od srpnja 2007., uključujući sve izmjene do uključivo br. 88-A;

(d) Svezak IV. o nadzornim radarima i sustavima za izbjegavanje sudara, u četvrtom izdanju od srpnja 2007., uključujući sve izmjene do uključivo br. 88-A;

(e) Svezak V. o upotrebi zrakoplovnog spektra radijskih frekvencija, u trećem izdanju od srpnja 2013., uključujući sve izmjene do uključivo br. 88-A.